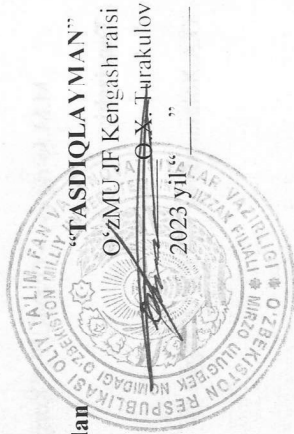

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MIJLIIY
UNIVERSITETINING JIZZAX FILIALI

O'quv-uslubiy bo'lim tomonidan

ro'yxatga olindi

№ 60230100-469
2023 yil "5" 07

"SEMANTIKAGA KIRISH"
FAN DASTURI

Bilim sohasi: 200000 – San'at va gumanitar soha

Ta'lim sohasi: 230000 – Tillar

Ta'lim yo'nalishi: 60230100-Filologiya va tillarni o'qitish
(roman-german filologiyasi)

Umumiy o'quv soati – 120 soat

Shu jumladan:

Ma'ruza

Seminar

Mustaqil ta'lim

– 30 soat (6-semestr)

– 30 soat (6-semestr)

– 60 soat (6-semestr)

JIZZAX-2023

Mazkur fanning ishi O'quv dasturi 60230100-Filologiya va tillarni o'qitish (roman-german filologiyasi) yo'nalishi malaka talablari va o'quv rejasini asosida tayyorlangan.

Tuzuvchi:

M.M.Jo'rayev - O'zMUJF, "Xorijiy tillar" kafedrasining mudiri

Taqirizchi:

O.A.Xolmurodova - JDPU "Ingliz tili amaliy kursi" kafedrasining dotsenti, PhD.

Fan sillabusi "Xorijiy tillar" kafedrasining 2023 yil "18.06" dagi 11-sonli yig'ilishida muhokamadan o'tgan va fakultet uslubiy kengashiga muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri:

M.M.Jo'rayev

Fan sillabusi "Psixologiya" fakulteti uslubiy kengashida muhokama etilgan va filial ilmiy-uslubiy kengashiga muhokama qilish uchun tavsiya qilingan (2023 yil "20" 06 dagi 11 -sonli bayonnomasi).

Fakultet uslubiy kengashi raisi:

N.N.Alimov

Fan dasturi filial ilmiy-uslubiy Kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2023 yil "21" 06 dagi 11 -sonli bayonnomasi).

Filial uslubiy Kengashi raisi:

R.A. Abduraxmanov

Fan/modul kodi STB305	O'quv yili 2023-2024		Semestr 6	ECTS – Kreditlar 4
Fan/modul turi Tanlov fan	Ta'lim tili Ingliz tili		Haftadagi dars soatlari 2-2	
1. Fan nomi: Sementikaga kirish	Ma'ruza (soat) 30	Amaliy mashg'ulotlari (soat) 30	Mustaqil ta'lim (soat) 60	Jami soat 120

2. I. Fanning mazmuni, maqsadi va vazifasi:
Semantikaga kirish fanining asosiy maqsadi – talabalarni zamonaviy linvistik semantikaning standart va umumiy suda ko'rinishi bilan aniq, rag'batlantiruvchi va qulay tarzda tanishtirish, bilimni tizimli ravishda shakllantirib, ularni o'z aqliga tayyanib fikrlashga undash, semantika tushunchalari rivojlanishini tahlil qilish va semantika asoslarini o'rgatish, talabalarni tildagi ma'no mohiyatining zamonaviy muammolarini muokama qilish uchun zaruriy usul, vositalar bilan ta'minlash, muloqotda ma'no sistemalarini tushunishga va so'zlar, gaplar hamda fikrlar ma'nosini tizimli muokama qilishga yordam berish. Ushbu maqsadga erishish uchun fan talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalalar, zamonaviy komparativ usul va uslublaridan foydalanishni, semantic tushunchalarni yaxshiroq anglash uchun ularga qaratilgan amaliy mashqlarni bajarishga undash, ularni doimo boshqalar bilan muokama qilib borishni taqozo etish vazifalarini bajaradi. Fan bo'yicha talabalarining tasavvur, bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi.

Talaba:

- semantika va uning asosiy tushunchalari, gap, og'zaki fikr bildirish va g'oya tushunchalari, kimnidir yoki nimadir nazarda tutish va his qilish, mantiq, so'z ma'nosi, ijtimoiy va ko'chma ma'no, ishonitirish, ruhlantirish, qo'rqitish, undash kabi tinglovchiga o'zi hech narsa qilmagan holda ta'sir o'tkazish usuli, ya'ni perlokulyatsiya, harakatni ifodolovchi nutq yoki yozuv haqida tasavvurga ega bo'lishi;
-o'rganilayotgan tildagi turli speech actlar haqida bilishi va ulardan foydalana olishi, metafora, metonimiya, iboralarni o'rinli qo'llay olishi;
-ingliz va o'zbek tillaridagi so'z ma'nosidagi farqli va o'xshash jihatlarni o'rinli baholay olishi va yozma va og'zaki muloqot jarayonida so'z ma'nosiga qarab to'g'ri qo'llash malakalariga ega bo'lishi kerak.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

● Zinama – zina;
VII. Kreditni olish uchun talablar:
Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirishi va mustaqil ishlar ustida ishlashi kerak

VIII. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari
Asosiy adabiyotlar

1. James R. Hurford. Brendan Heasley, and Michael B. Smith, Semantics, 2007
2. Allan Cruse, *Meaning in Language: An Introduction to Semantics and Pragmatics*, 2nd edition, New York: Oxford University Press (2004).
3. Sebastian Löbner. *Understanding Semantics*, New York: Arnold/Oxford University Press (2002).

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Patrick Griffiths, *Introduction to English Semantics and Pragmatics*, 2006
2. Geoffrey N. Leech, *Semantics*, 2nd edition, Harmondsworth: Penguin Books (1981).
3. F. R. Palmer, *Semantics*, 2nd edition, Cambridge: Cambridge University Press (1982).
4. John Saeed, *Semantics*, 2nd edition, Oxford: Blackwell Publishing (2003).

Internet saytlar

1. <https://books.google.co.uz/>
2. www.cambridge.org
3. [https://www.google.com/search?q=John+Saeed%2C+Semantics%2C+2nd+edition%2C+Oxford%3A+Blackwell+Publishing+\(2003\)&oeq=John+Saeed%2C+Semantics%2C+2nd+edition%2C+Oxford%3A+Blackwell+Publishing+\(2003\)&aqs=chrome..69j57.2682533588j0j15&sourceid=chr](https://www.google.com/search?q=John+Saeed%2C+Semantics%2C+2nd+edition%2C+Oxford%3A+Blackwell+Publishing+(2003)&oeq=John+Saeed%2C+Semantics%2C+2nd+edition%2C+Oxford%3A+Blackwell+Publishing+(2003)&aqs=chrome..69j57.2682533588j0j15&sourceid=chr)
4. <https://dokumen.pub/qdownload/understanding-semantics-second-edition-9780415826730-978444122435-9780203528334-h-8917964.html>

Fan dasturi Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti Kengashining 2023 - yil -son bayonnomasi bilan ma'qullangan.
Fan/modul uchun
M.M.Jo'ravev-O'zbekiston milliy universiteti Jizzax filiali "Xorijiy tillar" kafedrasi mudiri
Taqrizchi: O.A.Xolmurodova-JDPU "Ingliz tili amaliy kursi" kafedrasi dotsenti, PhD.

II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

Asosiy qism.

1-mavzu. About semantics. Sentences, utterances, and propositions. Reference and sense

2-mavzu. Referring expressions. Predicates.

3-mavzu. Deixis and definiteness

4-mavzu. Words and things: extensions and prototypes

5-mavzu. Sense properties and stereotypes.

6-mavzu. Sense relations

7-mavzu. About logic. A notation for simple propositions

8-mavzu. Connectives: *and* and *or*. More connectives

9-mavzu. About dictionaries. Meaning postulates

10-mavzu. Derivation

11-mavzu Speech acts

12-mavzu Perlocutions and illocutions

13-mavzu Felicity conditions

14-mavzu Conversational implicature

15-mavzu Non-literal meaning: idioms, metaphor, and metonymy

III- Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

- About semantics. Sentences, utterances, and propositions. Reference and sense

- Predicates, referring expressions, and universe of discourse.

- Deixis and definiteness

- Words and things: extensions and prototypes

- Sense properties and stereotypes.

- Sense relations

- About logic. A notation for simple propositions

- Connectives: *and* and *or*. More connectives

- About dictionaries. Meaning postulates

- Derivation

- Speech acts

- Perlocutions and illocutions

- Felicity conditions

- Conversational implicature

- Non-literal meaning: idioms, metaphor, and metonymy

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akadem. guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi lozim.

Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda

munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq. Shuningdek, darslik va o'quv qo'llamalar asosida talabalar bilimlarini mustahkamlashga erishish, tarqatma materiallardan foydalanish, ilmiy maqolalar va tezislarni chop etish orqali talabalar bilimini oshirish, masalalar yechish, mavzular bo'yicha taqdimotlar va ko'rgazmali qurollar tayyorlash, normativ-huquqiy hujjatlardan foydalanish va boshqalar tavsiya etiladi.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar uchun tavsiya etilgan mavzular:

Mustaqil ta'limni tashkil etishning shakli va mazmuni:

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Basic ideas in semantics

2. From reference to sense

3. Sense relations relevant to adjectives

4. Logic in semantics

5. Word meaning. Types of meaning

6. Properties of predicates

7. Participant roles

8. Direct and indirect illocutions

9. Propositions and illocutions

10. Irony, presuppositions and metonymy.

Talaba mustaqil ishni tayyorlashda fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda, quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi: darslik va o'quv qo'llamalar bo'yicha fan boblari va mavzularini o'rganish; tarqatma materiallar bo'yicha ma'ruza qismini o'zlashtirish; maxsus adabiyotlar bo'yicha fan bo'limlari yoki mavzulari ustida ishlash; talabaning o'quv, ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog'liq bo'lgan fan bo'limlari va mavzularni chuqur o'rganish.

V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar).

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

Talaba ingliz tilida so'zning turli ma'nolarini o'rganish orqali ham lug'at boyligi, gapirish ko'nikmalari kengayadi, yozish ko'nikmalari rivojlanadi, nutqining ta'sirchanligi oshadi. Bundan tashqari ingliz tilida gaplashuvchilar bilan muloqotga kirishganda so'zlarni to'g'ri va o'rinli qo'llay oladi.

VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

• ma'ruzalar ;

• interfaol keys - stadilar;

• aqliy hujum blits - so'rov venna diagrammasi;

• klaster;

• Test;